İŞKUR

2019

ZONGULDAK

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

ZONGULDAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

ZONGULDAK İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Özgün TAŞKESEN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarındandır. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, Kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri aktif işgücü piyasası programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırması Raporunun ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Erdoğan BEKTAŞ
Zonguldak Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Zonguldak'ta ise bu kapsamda planlanan 547 işletme ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Araştırması Raporu", hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Gönül DEMİRSU
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 44
SONUÇ 50
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 54

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 24
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletme Oranı 31
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 36
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 37
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 38
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 39
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 40
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 42
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 44
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 45
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time Çalışma Durumu ve Kadın Çalışan Oranı..... 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 18
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 21
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 22
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 23
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 25
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 29
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 30
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 32
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 35
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 41
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 43
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 48
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 48

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Zonguldak İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 456 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 40 bin 240 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 33 bin 243 çalışan erkeklerden, 6 bin 997 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Zonguldak ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 6,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup Zonguldak ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının 4 katından fazladır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 20 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 2 bin 657 kişilik açık iş mevcuttur. Zonguldak ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 92,5'i için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer

aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru) ve Mobilya Montajcısı mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işverenlerin yüzde 27,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Zonguldak ilinde yüzde 8,1'dir.

Zonguldak ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin Yeni İstihdama Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 26,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 22'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Zonguldak ilinde; Bilgi ve İletişim, Eğitim, İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin Zonguldak ili ortalamasından daha yüksek oranda teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Zonguldak İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Zonguldak işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırması Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık olarak periyodik bir şekilde sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Zonguldak ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Zonguldak ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi çevrimiçi olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

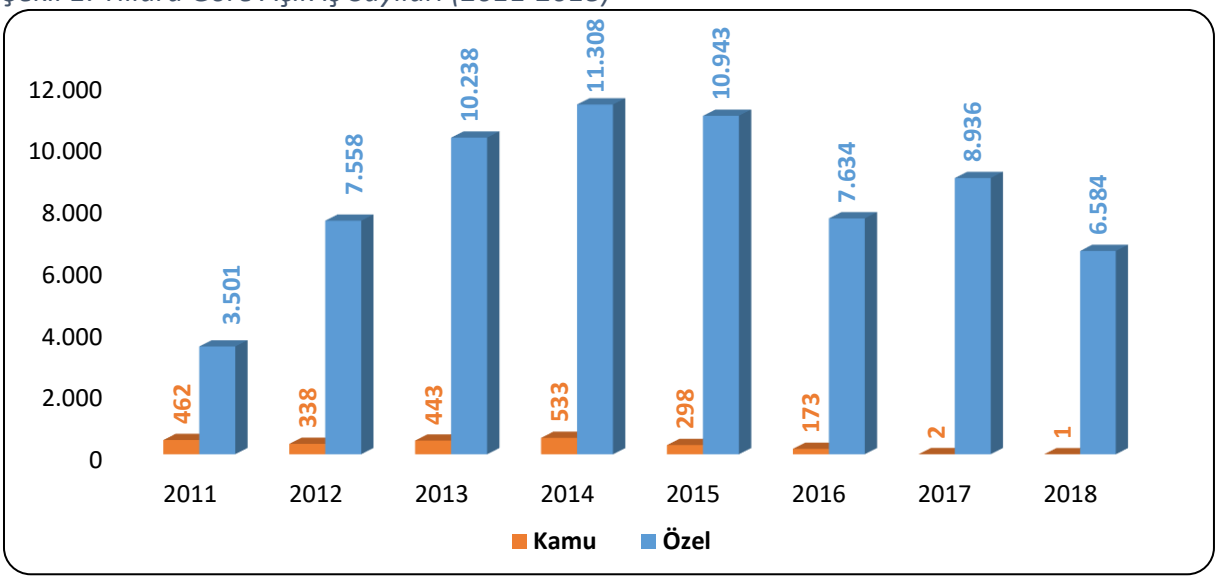

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 3 bin 963 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 6 bin 585 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2014 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. En yüksek artış oranı 2012 yılında gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre yaklaşık 2 katına çıkmıştır. 2014 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 10,9 oranında artış göstermiştir. Açık

işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	677
Satış Danışmanı / Uzmanı	379
Konfeksiyon İşçisi	228
Garson (Servis Elemanı)	216
Ön Muhasebeci	194
Büro Memuru (Genel)	171
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	139
Temizlik Görevlisi	135
Makineci (Dikiş)	125
İngilizce Öğretmeni	118

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 2018 yılında 6 bin 585 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 677 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 10,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı / Uzmanı ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

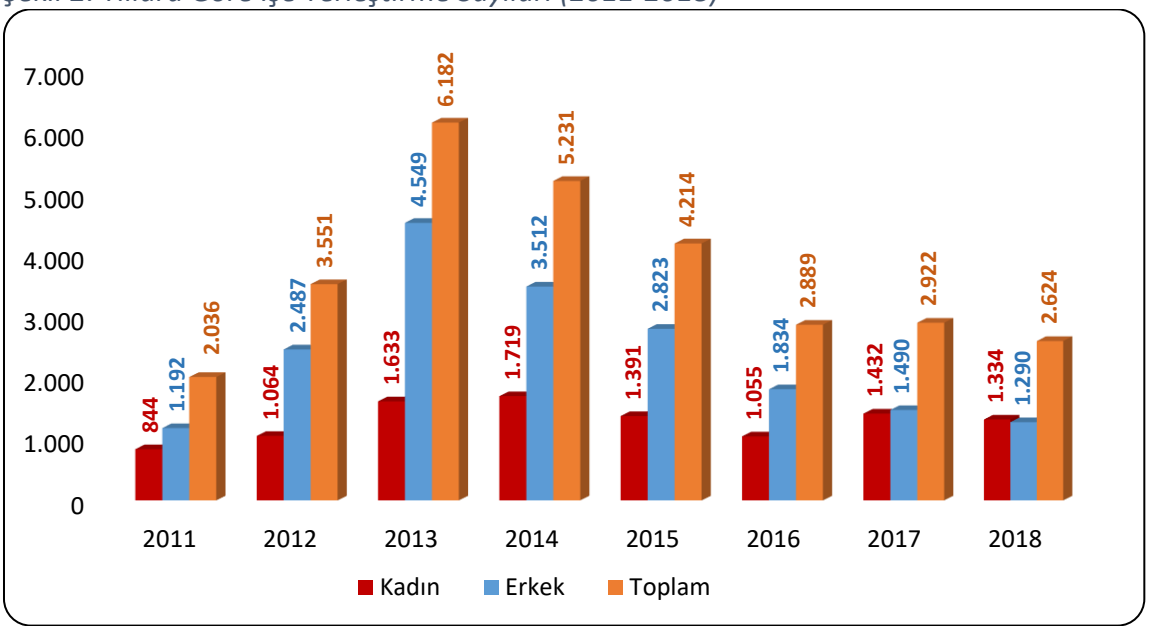

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 2 bin 36 olan Zonguldak ilinde işe yerleştirilenlerin 1.192'si erkek, geri kalan 844 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2013 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 6 bin 182 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde değişik oranlarda gerçekleşmiştir. Kadın işe yerleştirme 2014 yılında 1.719 kişi ile en yüksek sayıya ulaşmıştır. 2018 yılında işe yerleşenlerin yarısından fazlası kadınlardan oluşmuştur. İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	165	92	257
Satış Danışmanı / Uzmanı	98	125	223
Konfeksiyon İşçisi	44	173	217
Garson (Servis Elemanı)	65	49	114
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	28	72	100
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	3	94	97
Büro Memuru (Genel)	36	43	79
Ön Muhasebeci	22	53	75
Makineci (Dikiş)	9	38	47
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	12	33	45

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 257 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 9,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı / Uzmanı ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Konfeksiyon İşçisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre sınırı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

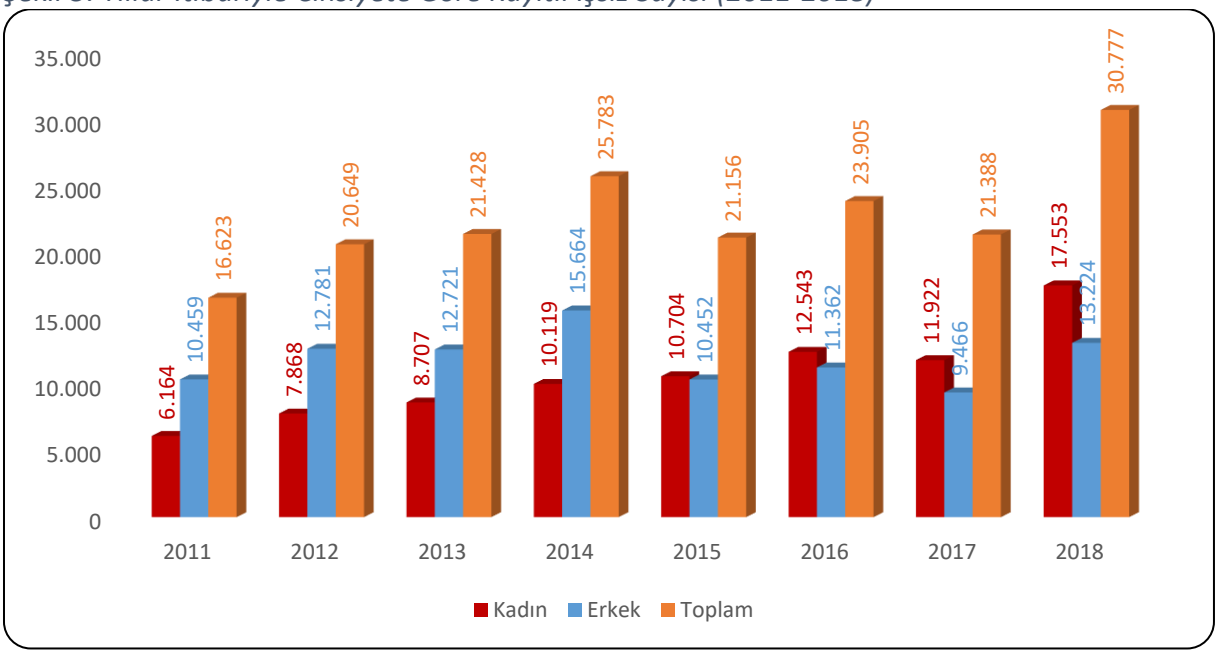

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Zonguldak ilinde İŞKUR'a kayıtlı 16 bin 623 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 10 bin 459'u erkek, 6 bin 164'ü ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 30 bin 777 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkânına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Zonguldak'ta 6 bin 164 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 17 bin 553'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Zonguldak ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Temizlik Görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Zonguldak ilinde Kuruma kayıtlı 8 bin 212 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Zonguldak ilindeki

toplam kayıtlı işsiz sayısının %26,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kayıtlı işsizlerde kadınların en çok Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı / Uzmanı, Büro Memuru (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) gibi mesleklerin yanı sıra Sekreter ve Mutfak Görevlisi gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	50	399	670	1.069
2012	68	562	957	1.519
2013	75	599	804	1.403
2014	55	836	468	1.304
2015	61	775	346	1.121
2016	71	966	373	1.339
2017	92	1.533	168	1.701
2018	57	958	91	1.049

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kurslarında yıllar içerisinde dalgalı bir değişim söz konusudur. En fazla mesleki eğitim kursunun düzenlendiği yıl 2017 olup bu yılda 92 mesleki eğitim kursu düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen 57 mesleki eğitim kursuna 1.049 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 91'i erkek, 958'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak

işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 91'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Türk Halk Müziği Sanatçısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
El Nakışçısı	İç Giyim Konfeksiyon Makineci	El Nakışçısı
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Kasa Sorumlusu/Şefi	İç Giyim Konfeksiyon Makineci
Arıcı	Arıcı	Dekoratif Ahşap Süslemeci
Dekoratif Ahşap Süslemeci	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Arıcı
Saç Bakım Ve Yapımcısı	Turistik Ve Hediyelik Eşya Yapımcısı	Saç Bakım Ve Yapımcısı
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Süs Bitkileri Fidesi Yetiştiricisi	Tatlı Ustası (Baklava)
Tatlı Ustası (Baklava)	Koyun Yetiştiricisi	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Sığır Yetiştiricisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi
Web Tasarımcısı	Meyve Ağaçları Budamacısı	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, El Nakışçısı ve İç Giyim Konfeksiyon Makineci mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, El Nakışçısı ve İç Giyim Konfeksiyon Makineci mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Türk Halk Müziği Sanatçısı, İç Giyim Konfeksiyon Makineci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	43	7	92	99
2012	58	8	88	96
2013	182	147	330	477
2014	173	344	390	734
2015	878	933	858	1.791
2016	1.560	1.202	1.359	2.561
2017	1.516	1.716	1.324	3.040
2018	1.199	1.476	1.197	2.673

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından 2016 yılına kadar işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. 2016 yılında 1.560 program düzenlenmiş ve en çok programın düzenlediği yıl olmuştur. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasının da etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 1.199 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 673 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 55,2'si kadınlardan, yüzde 44,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Programa katılan katılımcı sayıları incelendiğinde en çok katılımcı sayısını 3 bin 40 ile 2017 yılında olduğu görülmektedir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı
Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Duvarcı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Garson (Servis Elemanı)	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Elemanı (Perakende)	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	Ön Muhasebeci
Büro Memuru (Genel)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Betonarme Demircisi	İç Giyim Konfeksiyon Makineci
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Garson (Servis Elemanı)
Duvarcı	Şoför-Yük Taşıma	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Zonguldak ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Konfeksiyon İşçisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı mesleklerinde düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	3	79	95	174
2012	4	110	100	210
2013	4	121	100	221
2014	8	227	184	411
2015	7	138	82	220
2016	12	159	172	331
2017	21	259	325	584
2018	46	497	507	1004

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 46 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılının iki katından daha fazladır. Programa 2018 yılında 497'si kadın, 507'si erkek olmak üzere toplam 1.004 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

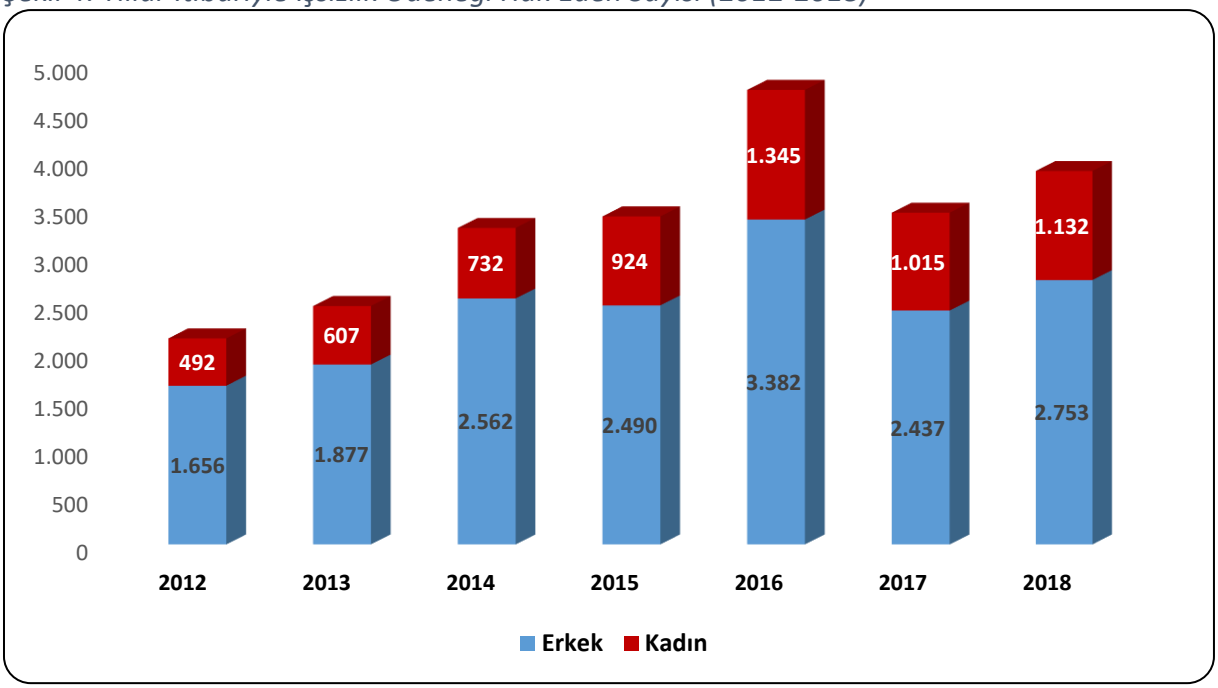

Kaynak: İŞKUR

Zonguldak ilinde 2018 yılında yüzde 29,1'i kadın olmak üzere 3 bin 885 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegâne kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve Mevcut İstihdam bölümünde Zonguldak ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Zonguldak ilinde 456 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 40 bin 240 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Zonguldak ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	132
Toptan ve Perakende Ticaret	111
İnşaat	69
Ulaştırma ve Depolama	25
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	23
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	20
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	19
Eğitim	15
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	8
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	7
Bilgi ve İletişim	2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	1
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**456**

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde İmalat önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Zonguldak ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 29'u İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9'dur. Bu durumda Zonguldak ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Zonguldak ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 24,3 düzeyindedir. Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Diğer hizmet faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Zonguldak ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

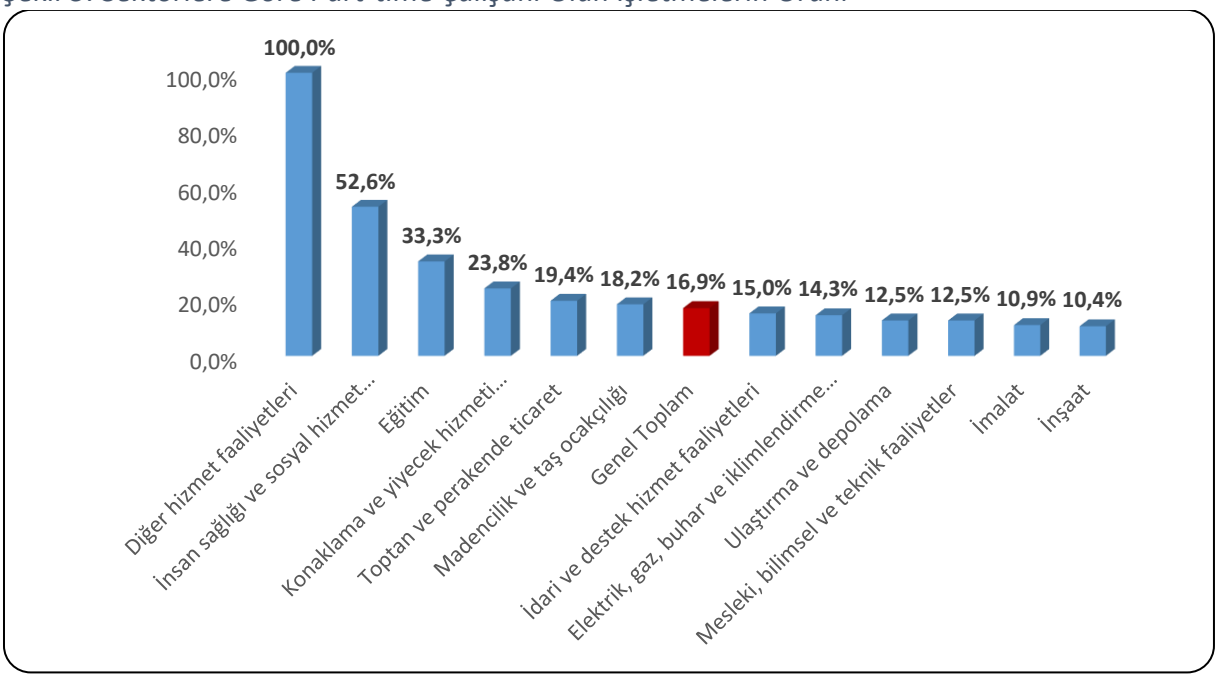

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 16,9 olarak gerçekleşmiştir. Araştırma kapsamında veri toplanan Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamında part-time çalışanı olmasının sebebi, araştırma kapsamında bu sektörde sadece bir işletmenin yer almış olmasıdır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 52,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 33,3 ile Eğitim sektörü yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time Çalışma Durumu ve Kadın Çalışan Oranı

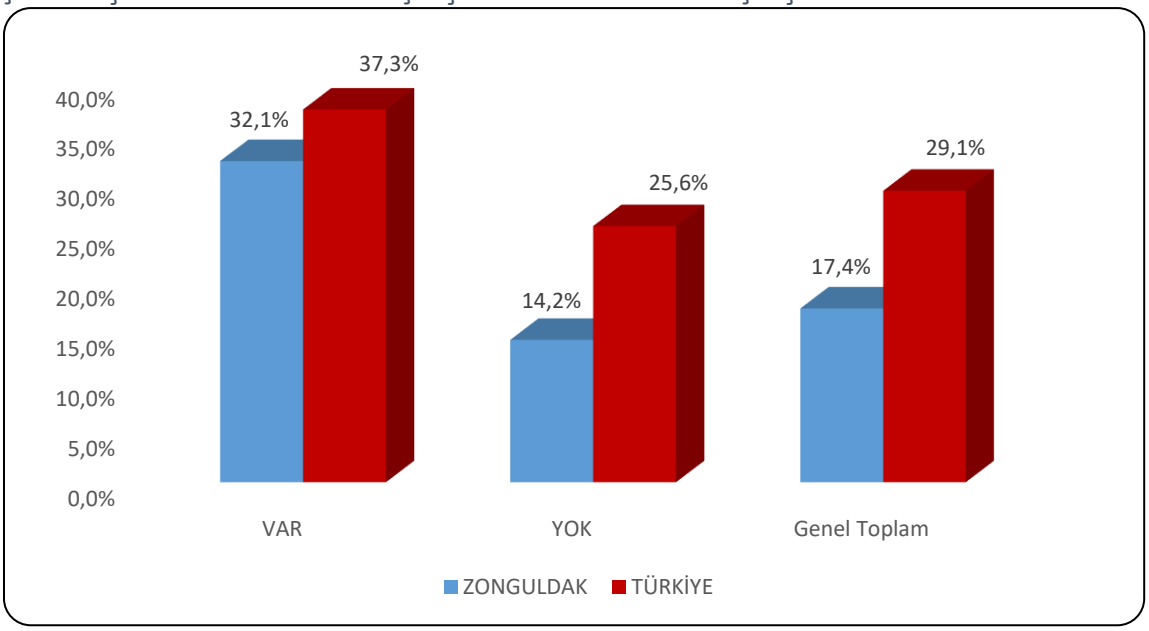

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Zonguldak ilinde bu oran yüzde 17,4 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 14,2 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 32,1 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Zonguldak ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

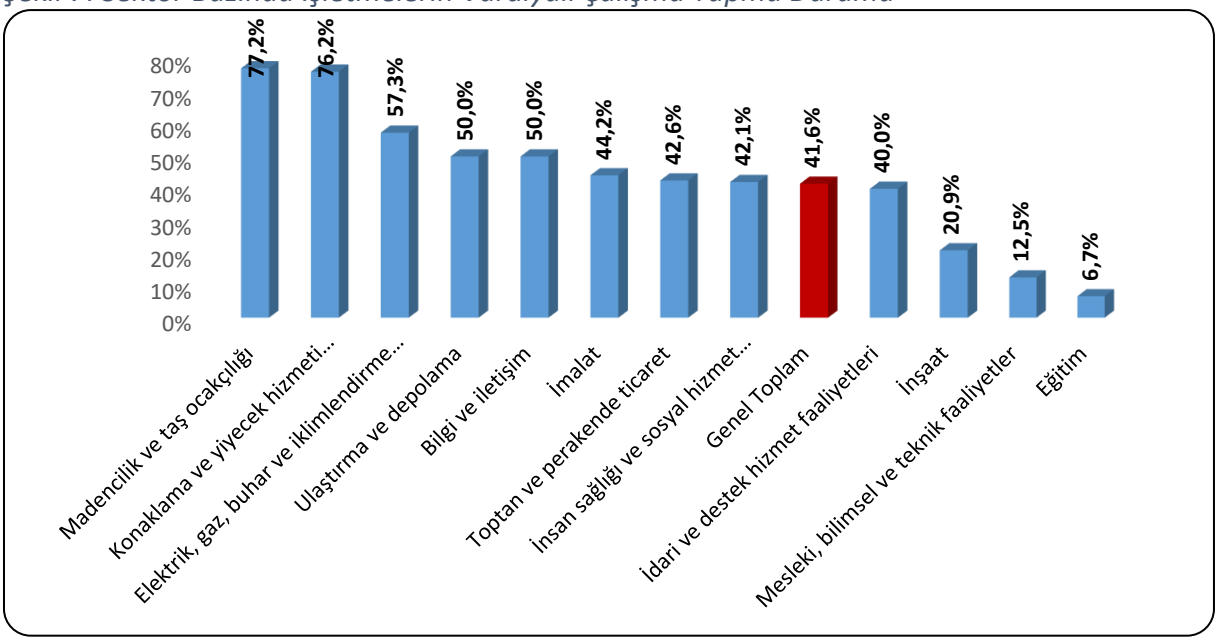

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde işletmelerin yüzde 41,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Zonguldak ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 6,7 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

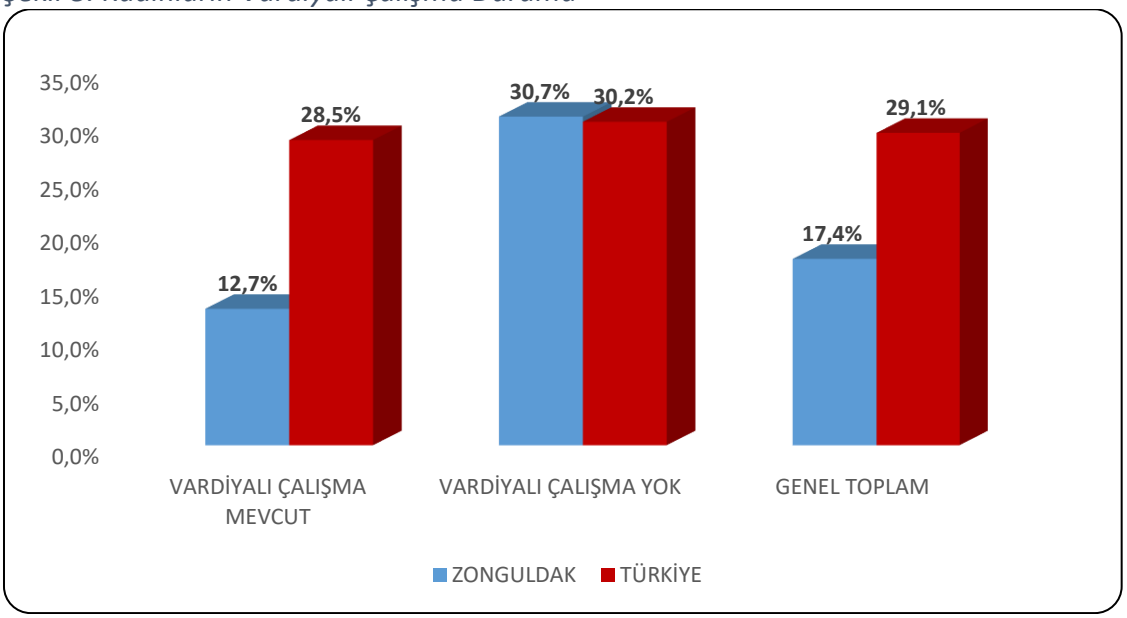

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 12,7'si kadın, yüzde 87,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Bu büyük oran farklılığının oluşmasının sebebi, vardiyalı çalışma yapılan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe kanunlar çerçevesinde yer altında çalışmanın ağırlıkta olduğu bir sektör olmasından dolayı erkek çalışanların büyük ağırlıkta olmasıdır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 30,7'ye yükselmektedir. Zonguldak ilinde yaklaşık olarak her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilde görüldüğü üzere bu fark Zonguldak ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

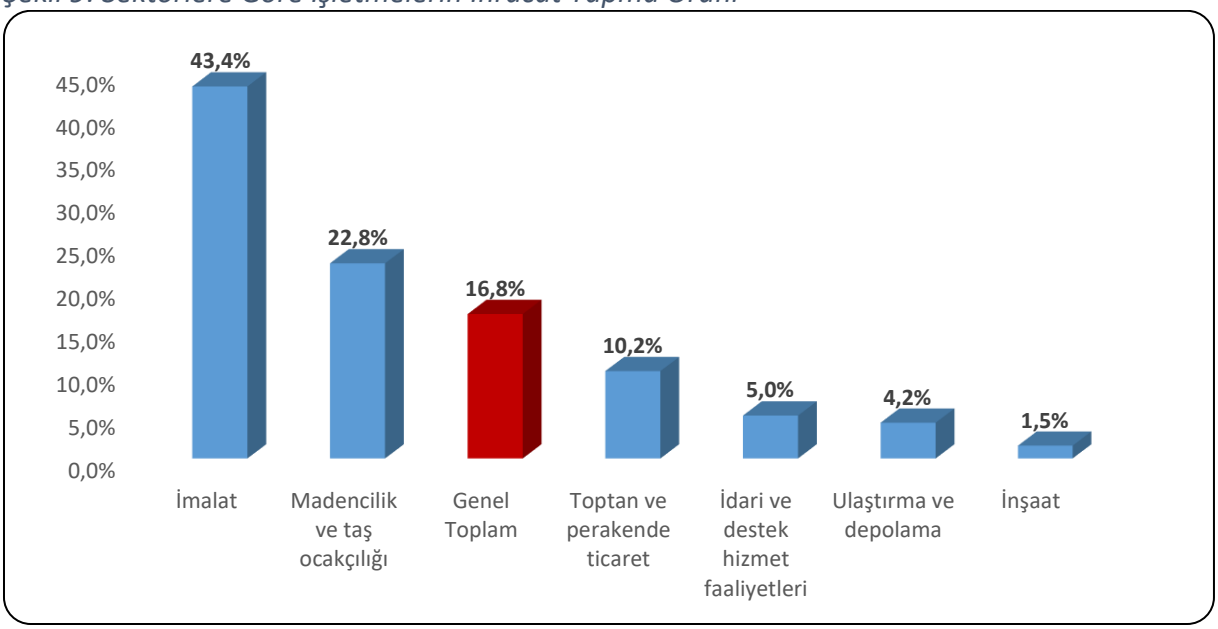

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilindeki işletmelerin yüzde 16,8'inde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 43,4'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapan işletme oranı anlamında Zonguldak ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır. Bu verilerin ışığında Zonguldak ilinde ihracat yapan işletmelerin sektörel dağılımdaki ilk iki sıra Türkiye geneli ile aynı olduğu görülmektedir.

İşletme sayısı bakımından İmalat sektörünün payı yüzde 29 dur. İmalat sektörü aynı zamanda ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Zonguldak ilinde işletmelerin yüzde 11,5'i e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	89,9%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	7,1%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	6,6%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	2,5%
Finansman yetersizliği	1,8%

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada yine Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

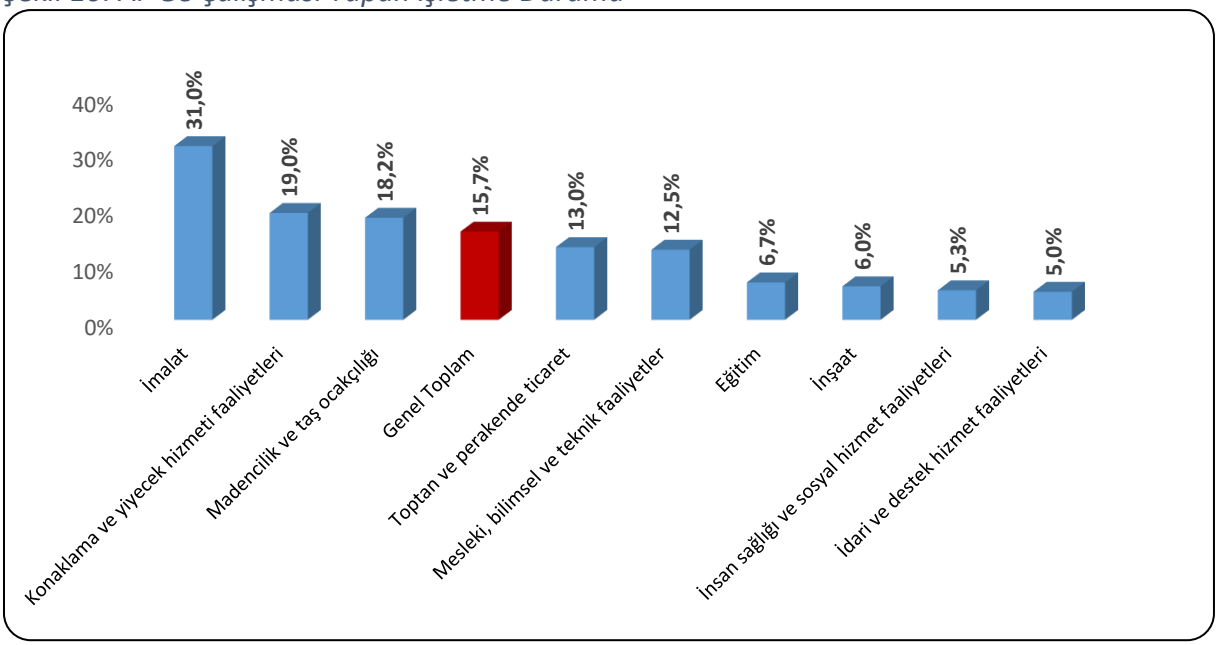

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde 18 sektörden 9 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 15,7 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 31'inde, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 19'unda Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 18,2 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Zonguldak ilinde en fazla işletme İmalat sektöründedir. Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 31 ile il ortalamasının üstünde ve ilk sırada yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

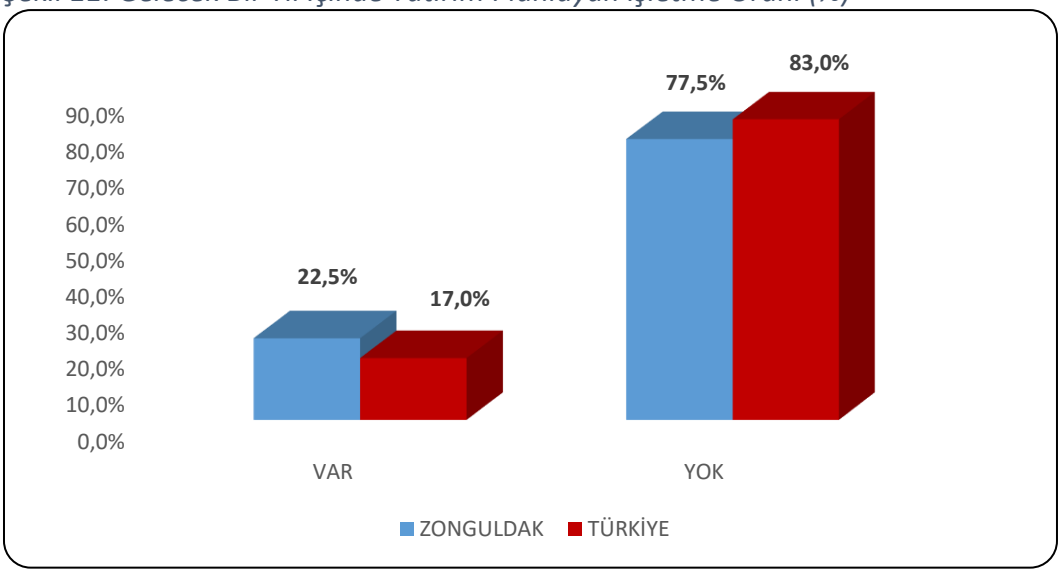

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 22,5'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde yatırım yapmayı düşünen işletme oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Bu durum Zonguldak ilinde işgücü piyasasında hareketlenme olacağının habercisi olarak yorumlanabilir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

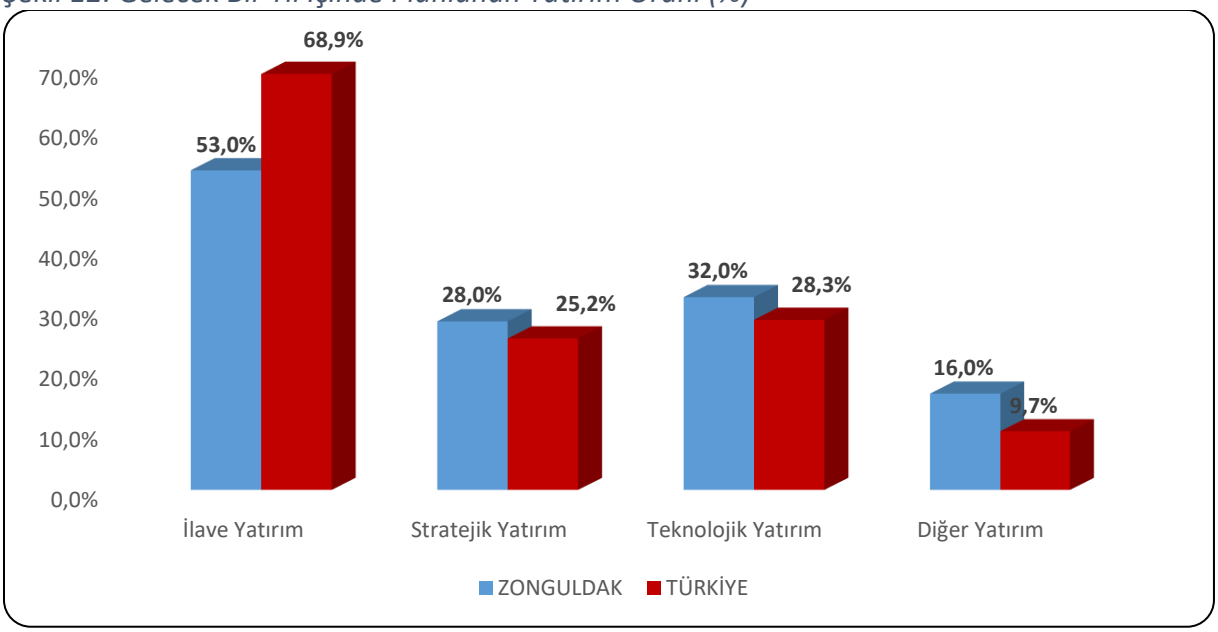

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Zonguldak ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 53'ü ilave yatırım, yüzde 32'si teknolojik yatırım, yüzde 28'i stratejik yatırım ve yüzde 16'sı da diğer yatırım türlerinde yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Görüldüğü üzere Zonguldak ilindeki 20+ çalışanı olan işletmelerin yatırım yapmayı planladığı yatırım türlerinin sıralaması Türkiye geneli ile aynıdır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

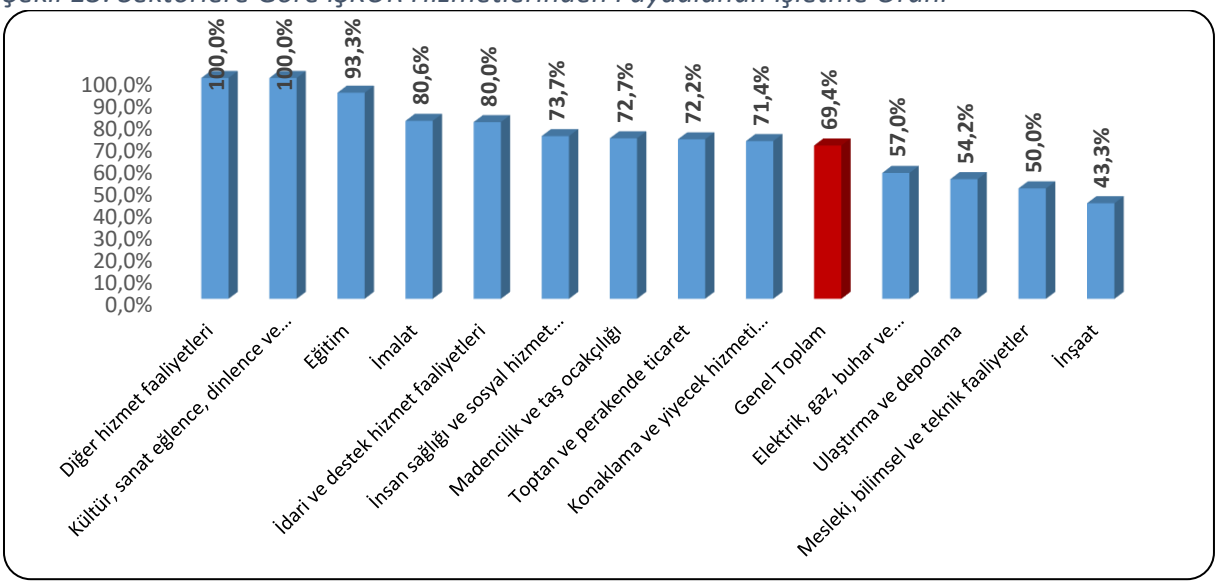

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'te İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Zonguldak ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 69,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Zonguldak ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Zonguldak ilinde Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 69,4'ün üzerinde yüzde 80,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	1,0%	83,6%	58,6%	51,0%	1,0%	-	51,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	-	85,9%	55,1%	41,0%	2,6%	2,6%	38,5%
İnşaat	-	89,7%	37,9%	41,4%	-	-	41,4%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-	87,5%	43,8%	56,3%	6,3%	-	31,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-	93,7%	56,2%	31,1%	6,3%	-	31,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-	93,3%	66,7%	60,0%	-	-	26,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	-	85,7%	50,0%	71,4%	-	-	35,7%
Eğitim	-	85,7%	64,3%	71,4%	-	-	35,7%
Ulaştırma ve Depolama	-	100,0%	61,5%	46,2%	-	-	53,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-	100,0%	100,0%	25,0%	25,0%	-	25,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	-	100,0%	74,8%	25,2%	-	-	74,8%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	100,0%	-	100,0%	-	-	-
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	-	100,0%	-	-	-	-	-
Genel Toplam	**0,3%**	**87,4%**	**55,6%**	**48,2%**	**1,9%**	**0,6%**	**42,4%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 55,6'sı İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 87,4'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 48,2'si ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde en fazla işletme sayısına sahip olan sektör İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 58,6'sı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 83,6'sı Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 51'i ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden sadece İmalat sektöründeki işletmeler faydalanmış iken Kurs hizmetinden de sadece Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmeler faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenecek Alan	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	69,2%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	69,0%
İşe uygun eleman temini	34,6%
İşbaşı eğitim programı	26,1%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	17,1%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	5,4%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 69,2'si yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği yüzde 69 ile ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

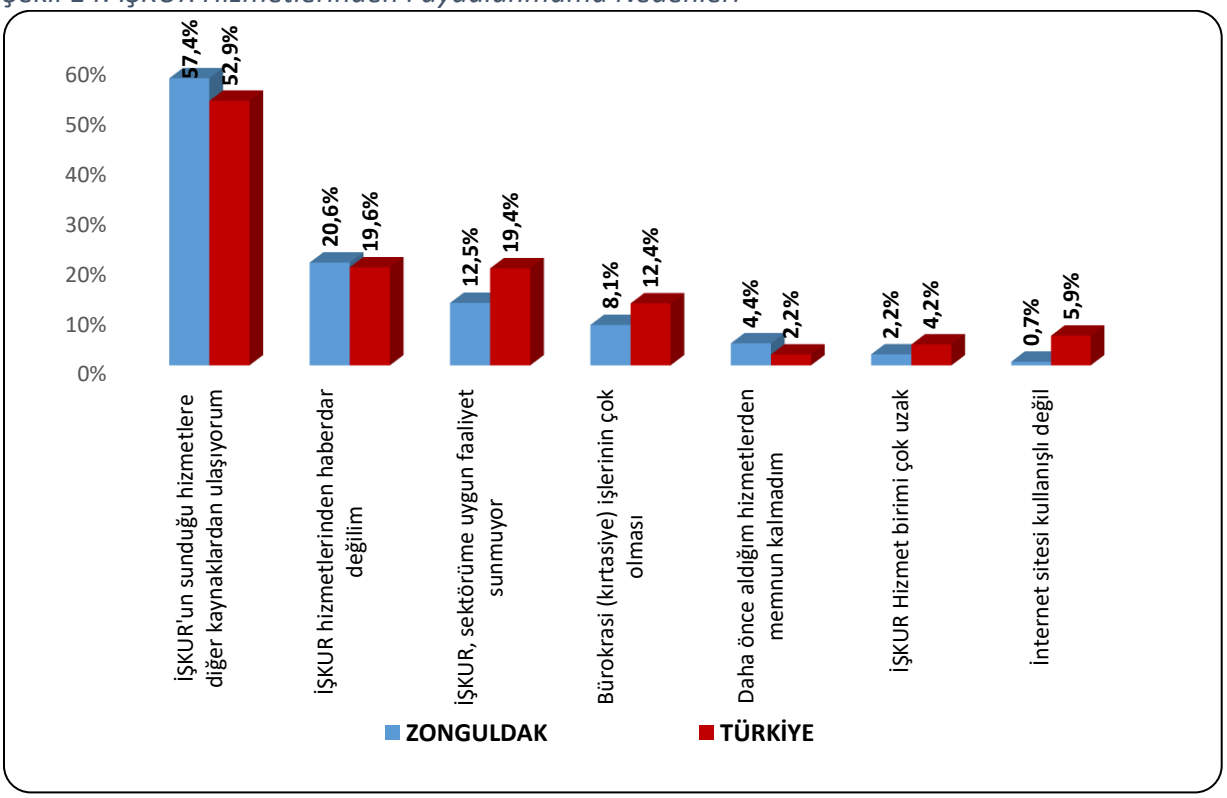

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 57,4'ü ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 20,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması ve yüzde 12,5 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Zonguldak ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Zonguldak iline göre daha düşük seviyededir. Zonguldak ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 40 bin 240 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 33 bin 243 erkek çalışan ve 6 bin 997 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	3.052	12.613	15.665
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	67	8.147	8.215
Toptan ve Perakende Ticaret	1.814	3.702	5.516
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	332	2.393	2.725
İnşaat	93	2.116	2.209
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	66	1.882	1.947
Ulaştırma ve Depolama	151	993	1.144
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	656	389	1.045
Eğitim	435	227	663
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	259	372	631
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	40	117	157
Bilgi ve İletişim	18	116	134
Gayrimenkul Faaliyetleri	7	88	95
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6	47	53
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	41	41
Genel Toplam	**6.997**	**33.243**	**40.240**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Zonguldak ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 59,3'ü bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 43,6'sı bu sektörde çalışmaktadır. Zonguldak ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör yine İmalat sektörüdür.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir. Zonguldak ilinde de İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektöründe kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.845	11.179	13.025
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	470	6.742	7.212
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	879	5.659	6.537
Hizmet ve Satış Elemanları	1.622	2.481	4.103
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	293	3.313	3.606
Profesyonel Meslek Mensupları	1.005	1.812	2.817
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	729	1.327	2.056
Yöneticiler	150	614	764
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3	118	121
Genel Toplam	**6.997**	**33.243**	**40.240**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarının oranı yüzde 32,4 seviyesindedir. Zonguldak ilindeki kadın çalışanların yüzde 26,4'ü; erkek çalışanları ise yüzde 33,6'sı bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gurubu yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 17,4'ü bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 16,2 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Zonguldak ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları ve Profesyonel Meslek Mensupları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek gruplarıdır. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Madenci (Genel)	Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Konfeksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)
Makineci (Dikiş)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı
Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı	Kasiyer	Diğer Haddehane Operatörleri (Metal)
Diğer Haddehane Operatörleri (Metal)	Reyon Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Tasıma	Satış Elemanı (Perakende)	Mekanizasyon-Pres İşçisi
Mekanizasyon-Pres İşçisi	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Vinç Operatörü
Satış Elemanı (Perakende)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)
Vinç Operatörü	Temizlik Görevlisi	Çöpçü
Reyon Görevlisi	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Zonguldak ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Madenci (Genel), Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma) ve Makineci (Dikiş) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı; erkek çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek ise Madenci (Genel), Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma) ve Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

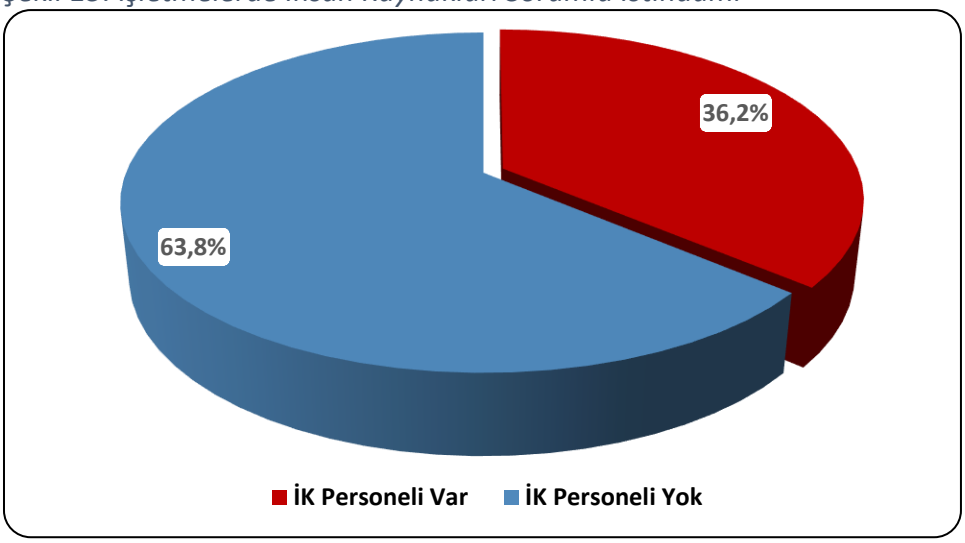

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Zonguldak ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 36,2'sinde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bu oran yüzde 45,4, İmalat sektöründe yüzde 43,4 ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise yüzde 42,6 seviyesindedir.

Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinin tamamında İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunduğu verisi gözlenmiştir. Bu verinin oluşmasının nedeni araştırma kapsamında, bu sektörlerde faaliyet gösteren işletme sayısının çok az olmasıdır.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

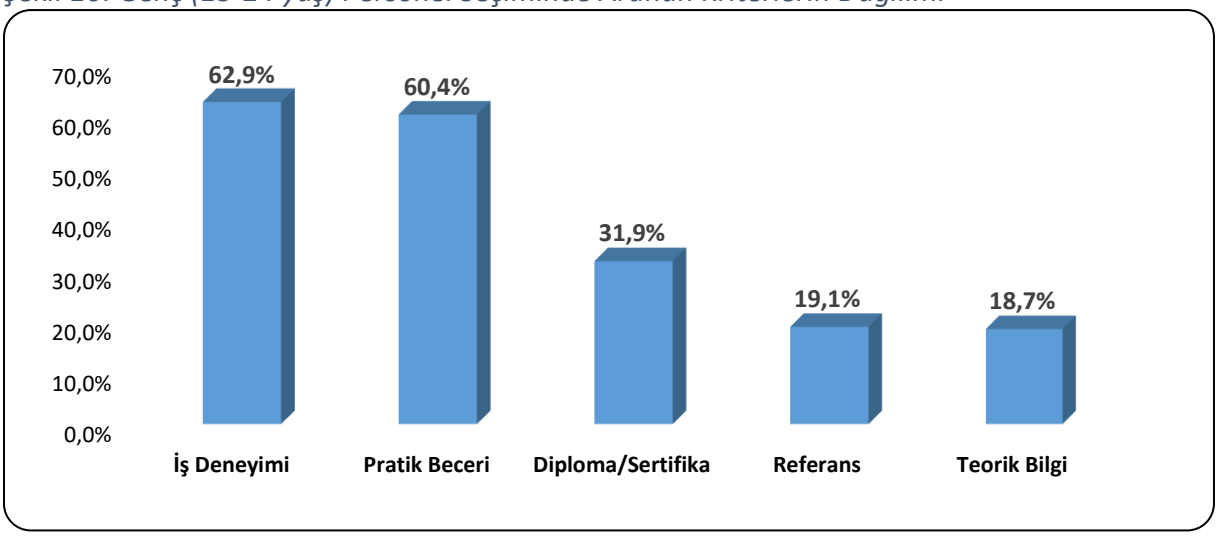

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 62,9'u İş Deneyimi, yüzde 60,4'ü Pratik Beceri ve yüzde 31,9'u ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Zonguldak ilinde de Türkiye genelinde olduğu gibi sıralamaları farklı olsa da ilk üç kriter aynıdır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	2.060	20,0%	22,8%
İmalat	665	4,1%	20,9%
Toptan ve perakende ticaret	66	1,2%	13,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10	0,4%	10,0%
İnşaat	10	0,5%	6,0%
Bilgi ve iletişim	8	5,8%	50,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	0,6%	15,8%
Ulaştırma ve depolama	6	0,5%	8,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5	0,8%	9,5%
Eğitim	4	0,6%	13,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	1,9%	12,5%
Genel Toplam	**2.843**	**6,6%**	**14,4%**

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 66 işletmede 2 bin 843 açık iş tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. İmalat sektörü Zonguldak ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür ve bu sektördeki açık iş oranı Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki açık iş oranının 5'te 1'i olsa da en fazla açık iş oranına sahip sektörler içerisinde ikinci sıradadır. Toplam 2 bin 843 kişilik açık işin yüzde 72,4'üne tekabül eden 2 bin 60 kişilik kısmı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Bu sonucun oluşmasında bu yıl işgücü piyasası araştırması kapsamında değişikliğe gidilmiş olması ve tüm Türkiye'de kamu kurumlarının da araştırmaya dahil edilmesi etkili olmuştur. İlimizde Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe en büyük işletmelerin kamu alanında faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde bu sonuç ilimizin işgücü piyasası açısından doğaldır.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 6,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Zonguldak ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Zonguldak ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör yine yüzde 20 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olarak tespit edilmiştir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14,4'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

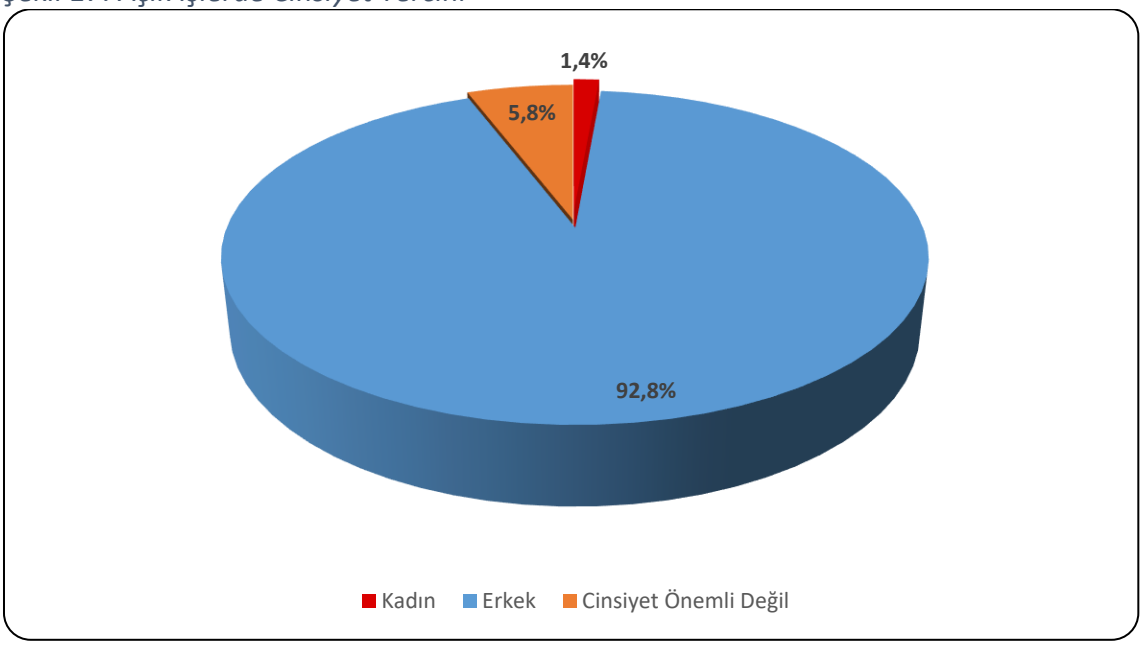

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Zonguldak ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Zonguldak ilinde ise işverenlerin yüzde 92,8'inde mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir. Açık işlerde cinsiyet olarak erkek tercih edilmesinin en önemli nedeni daha önceki tablolarda da bahsedildiği gibi açık iş sayısı ve açık iş oranı en fazla olan sektörün Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olması ve kanunlar gereği yer altı işlerinde kadınların çalıştırılamamasıdır.

Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Zonguldak ilinde yüzde 1,4 olarak gerçekleşmiştir.

Zonguldak ilinde işverenler açık işlerin yüzde 5,8'inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

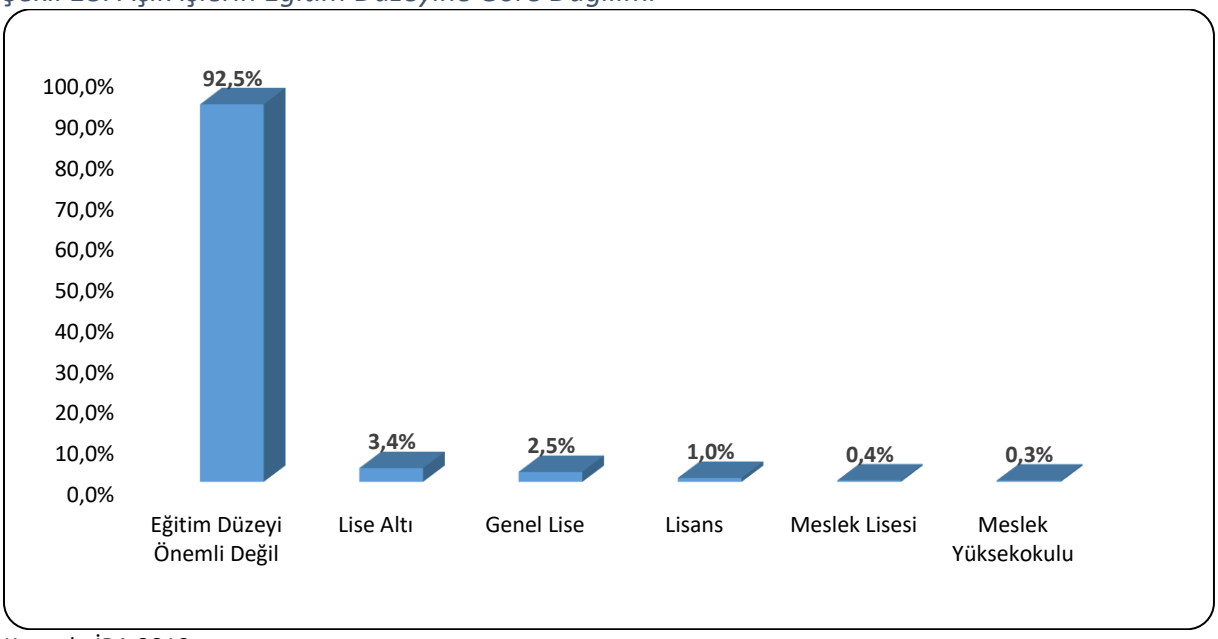

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Zonguldak ilindeki açık işlerin yüzde 92,5'inde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 3,42ünde ise lise altı öğrenim düzeyi talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

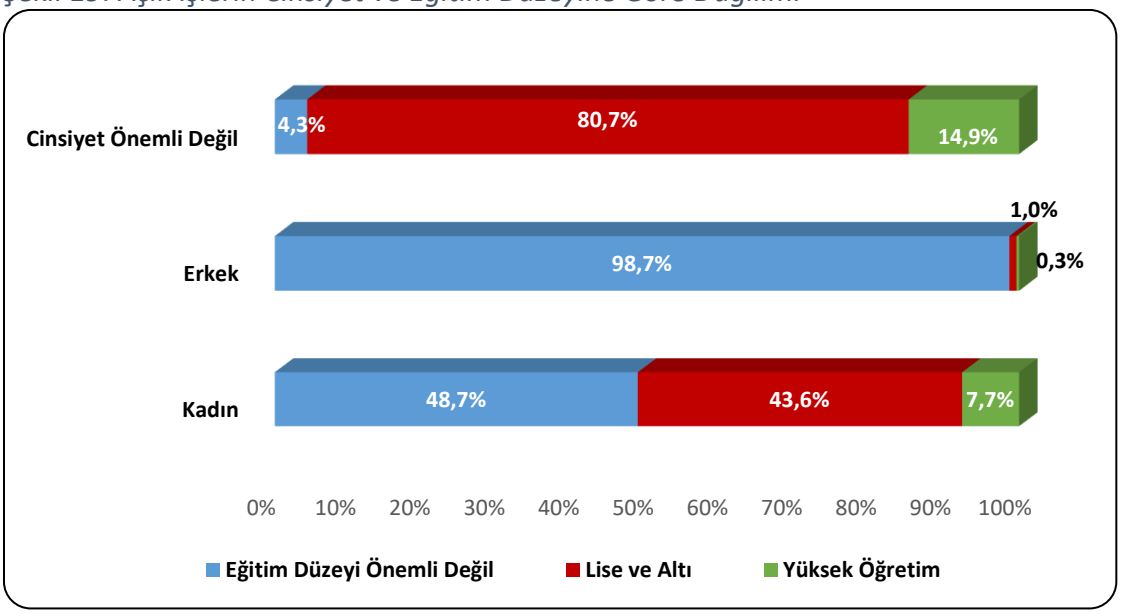

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 80,7 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 14,9 oranında yükseköğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 4,3 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 98,7 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 48,7 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

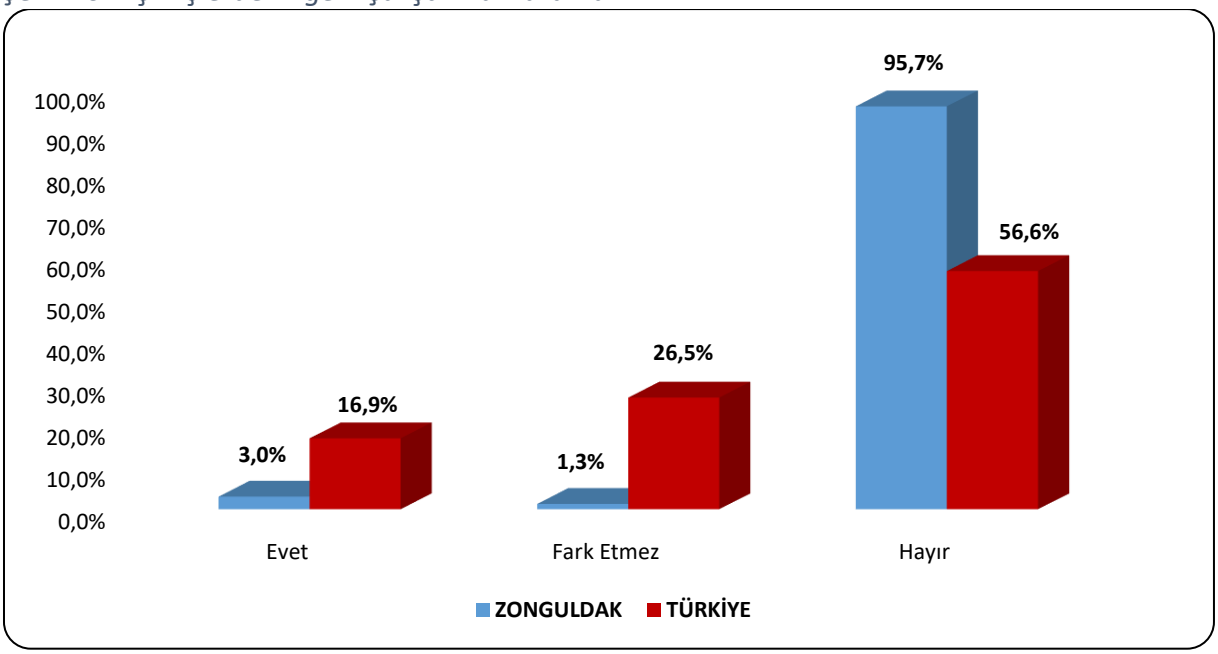

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Zonguldak ilinde mevcut açık işlerin yüzde 3'ünde işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmemiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması fark etmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 1,3 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 4,3'ünde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında fark etmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Zonguldak ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

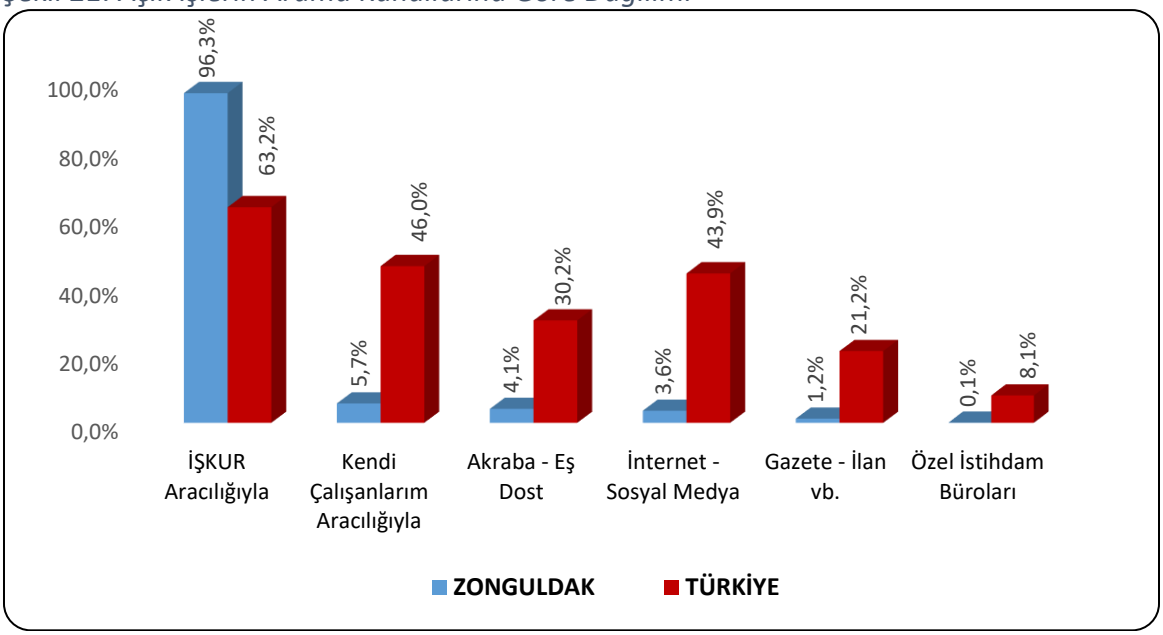

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Zonguldak ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 96,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye Geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde ikinci sırada yüzde 5,7 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 4,1 Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	3	1
Takım Çalışması	6	3	1	2
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	2	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	5	6	5
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	9	5	6
Bilgisayar Kullanımı	5	6	7	7
Analitik Düşünebilme	7	7	8	8
Yabancı Dil	8	8	9	9
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada yer almaktadır. Erkeklerin tercih edildiği açık işler için ilk sırada yine Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi aranmaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi aranmaktadır. Zonguldak ilinde, Yenilikçi Düşünce Yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2.657	16,9%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	49	0,7%
Hizmet ve Satış Elemanları	44	1,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	34	0,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	33	1,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	18	0,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8	0,2%
Genel Toplam	**2.843**	**6,6%**

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 27,7'dir. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Zonguldak ili için tespit edilen yüzde 6,6'lık açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 16,9 ile Tesis ve

Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Profesyonel Meslek Mensupları ile Hizmet ve Satış elemanları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2,5%	0,1%	0,4%	98,6%	3,0%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4,2%	10,4%	62,5%	77,1%	33,3%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	23,3%	34,9%	55,8%	76,7%	30,2%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27,3%	30,3%	27,3%	48,5%	66,7%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	31,3%	0,0%	65,6%	28,1%	15,6%	6,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	61,1%	5,6%	27,8%	94,4%	94,4%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%	87,5%	0,0%
Genel Toplam	**4,1%**	**1,2%**	**3,6%**	**96,3%**	**5,7%**	**0,1%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur. Arama kanallarının tercih sıralamasında ikinci sırayı İnternet - Sosyal Medya arama kanalı almıştır. İnternet - Sosyal Medya arama kanalının en çok kullanıldığı meslek grupları Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarıdır.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Madenci (Genel)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Makineci (Dikiş)	-	2	-	5	-	-	1	3	-	4
İmal İşçisi	-	2	-	3	-	-	-	1	-	-
Kasiyer	1	5	3	4	-	2	6	3	-	7
Satış Danışmanı / Uzmanı	3	-	-	2	-	1	4	3	-	-
Elektrikçi (Genel)	-	-	-	1	-	-	-	2	-	3
Metal Mamuller Montaj İşçisi	-	-	-	1	-	-	-	2	-	3
Boyacı-Metal	-	-	-	1	-	-	-	2	-	3
Teknik Satış Temsilcisi	-	-	-	1	-	2	-	3	-	-
Beden İşçisi (İnşaat)	-	3	-	2	-	-	-	1	-	-

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Zonguldak ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Madenci (Genel) mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır.

Kasiyer ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde Bilgisayar kullanımı becerisi aranmaktadır. İmal İşçisi ve Beden İşçisi (İnşaat) mesleği için ilk sırada Takım çalışması, ilk sırada aranan beceridir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)	Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)
Kasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)	İmal İşçisi	Makineci (Dikiş)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Sıvacı	Metal Mamuller Montaj İşçisi	İmal İşçisi
Ütücü (El İle)	Şoför-Yük Tasıma	Boyacı-Metal	Kasiyer
Ön Muhasebeci	Sevkiyat Görevlisi	Elektrikçi (Genel)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)	Tornacı (Torna Tezgâhı İşçisi)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Elektrikçi (Genel)
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	Beden İşçisi (Genel)	Teknik Satış Temsilcisi	Boyacı-Metal
Depo Sorumlusu	Satış Danışmanı / Uzmanı	Kasiyer	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Okul Öncesi Öğretmeni	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Reyon Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
-	Atık Toplayıcısı	Ön Kasa Elemanı	Teknik Satış Temsilcisi

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Madenci (Genel), Makineci (Dikiş), İmal İşçisi, Kasiyer ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Makineci (Dikiş), Kasiyer ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Madenci (Genel), Beden İşçisi (İnşaat) ve Sıvacı; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Makineci (Dikiş), İmal İşçisi ve Metal Mamuller Montaj İşçisi meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Zonguldak ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde ise 20+ istihdamlı 133 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Zonguldak ilindeki işletmelerin yüzde 29,2'si son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Zonguldak ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde de herhangi bir temininde güçlük çekilen meslek belirtilmemiştir; ancak araştırma kapsamında bu sektörlerde sadece birer işletmenin yer aldığı göz önünde bulundurulmalıdır.

İmalat sektörü gibi Zonguldak ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en yüksek çıkması olağan bir durumdur.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	151
Toptan ve Perakende Ticaret	89
İnşaat	67
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	14
Ulaştırma ve Depolama	12
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6
Eğitim	6
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5
Bilgi ve İletişim	5
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	4
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0
Gayrimenkul Faaliyetleri	0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0
Genel Toplam	**377**

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde 377 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 29'u bu sektörde

gerçekleşmiştir. Bunun dışında, eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

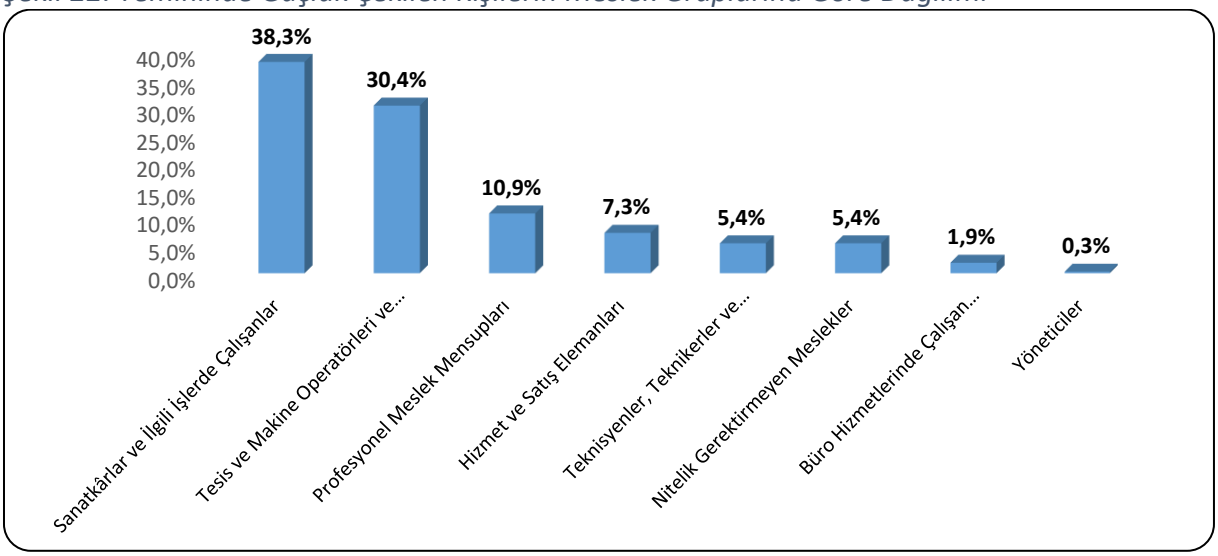

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 144 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 38,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında yüzde 22,3'lük oranla ikinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilk sırada yer alan meslek grubu yüzde 30,7'lik oran ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu iken, Zonguldak ilinde ilgili meslek grubu 30,4'lük oranla ikinci sıradadır. Bu veriler ışığında her ne kadar sıralaması değişse de temininde güçlük çekilen meslek gruplarının ilk iki sırası Türkiye genelinde ve Zonguldak ilinde aynıdır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	65
Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru)	20
Mobilya Montajcısı	15
İş Makineleri Operatörü	11
Sıvacı	10
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	9
Aşçı	8
Şoför-Yük Tasıma	7
Satış Temsilcisi / Plasiyer	6
Gaz altı (Mig-Mag) Kaynakçısı	6
Diğer	218
Toplam	**377**

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 65 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 20 kişi ile Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru) ve 15 kişi ile Mobilya Montajcısı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk meslek yine bu yılki araştırma sonuçlarında da olduğu gibi Makineci (Dikiş) olduğu görülmektedir. Yine geçen yılın araştırma sonuçlarında TGÇM sıralamasında ilk on meslek içerisinde yer alan Satış Temsilcisi / Plasiyer mesleğinin bu yıl da verilerde yer aldığı görülmektedir.

Bu mesleklerin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

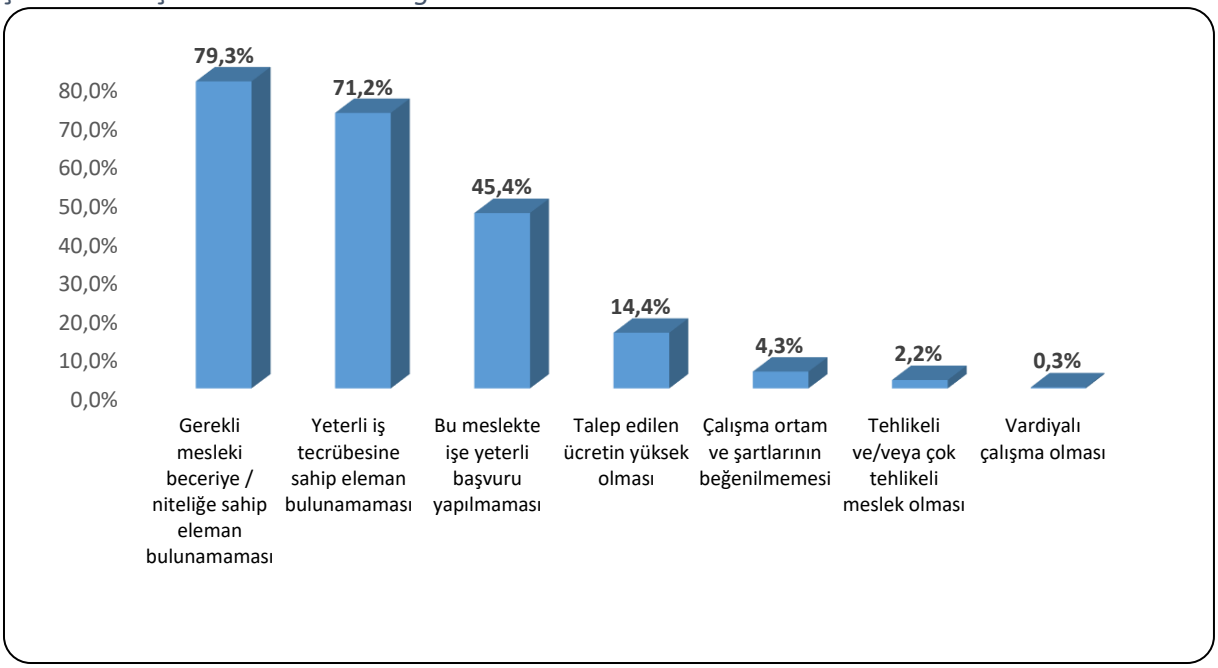

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM Dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin ikinci sırasında yer alan Makineci (Dikiş) mesleğinin TGÇM dağılımında ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunmaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	68,3%	81,0%	81,0%	0,0%	15,9%	7,9%
Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mobilya Montajcısı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İş Makineleri Operatörü	18,2%	90,9%	72,7%	0,0%	27,3%	0,0%
Sıvacı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	22,2%	33,3%	77,8%	0,0%	11,1%	0,0%
Aşçı	12,5%	87,5%	87,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	0,0%	85,7%	14,3%	14,3%	14,3%	0,0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	0,0%	100,0%	83,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Gaz altı (Mig-Mag) Kaynakçısı	16,7%	83,3%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru) en yüksek oranda mesleğinde belirtilmiştir. Vardiyalı çalışma olması seçeneği ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Zonguldak ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde

durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işletmelerin yüzde 27,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Zonguldak ilinde ise yüzde 8,1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	38,7%	6,2%	25,6%	29,5%
Toptan ve perakende ticaret	22,2%	7,4%	31,5%	38,9%
İnşaat	20,9%	14,9%	19,4%	44,8%
Ulaştırma ve depolama	20,8%	12,5%	20,8%	45,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	41,0%	4,6%	31,7%	22,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,3%	0,0%	23,8%	61,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10,0%	10,0%	25,0%	55,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	42,1%	0,0%	42,1%	15,8%
Eğitim	26,7%	6,7%	6,7%	60,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25,0%	37,5%	12,5%	25,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	28,7%	0,0%	14,3%	57,0%
Bilgi ve iletişim	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**27,9%**	**8,1%**	**25,6%**	**38,4%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Bilgi ve İletişim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde en yüksek düzeydedir ve bu sektörler Zonguldak ilinde istihdamda artış bekleyen sektörler ortalamasının üstündedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İnşaat, Ulaştırma ve Depolama ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Diğer hizmet faaliyetleri ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerindeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2.062	25,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	16	10,5%
Bilgi Ve İletişim	11	8,4%
İnşaat	178	8,1%
İmalat	1.146	7,3%
Eğitim	44	6,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	320	5,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	33	5,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	43	4,1%
Ulaştırma ve Depolama	36	3,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25	1,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	7	0,3%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	**3.920**	**9,7%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Zonguldak ilinde ise bu oran yüzde 9,7 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2 bin 62 kişilik artış ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 25,1 ile yine Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. Zonguldak ilinde istihdam azalışı beklenen sektör olmadığı dikkat çekmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3.017	23,2 %
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	410	5,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	245	3,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	64	2,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	81	2,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	75	1,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	25	1,2%
Yöneticiler	5	0,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Genel Toplam	**3.920**	**9,7%**

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 3 bin 17 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 5 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubudur.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Madenci (Genel)	Sıvacı
Fındık İşleme İşçisi	İnşaat Mühendisi
Makineci (Dikiş)	Ahşap Kalıpçı
Beden İşçisi (Genel)	Makine Montajcısı
İnşaat İşçisi	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi
Sac Ve Metal Mobilyacı	İmal İşçisi
Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Servis Rehberi (Okul)
Plastik İşlemeci	Şantiye Şefi-İnşaat
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Kauçuk Kalıp Presi Operatörü
Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Dağıtım Teknikeri	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Madenci (Genel), Fındık İşleme İşçisi ve Makineci (Dikiş) olup, Sıvacı, İnşaat Mühendisi ve Ahşap Kalıpçı meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde ilk sıralarda yer almaktadır. Zonguldak ili için inşaat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Zonguldak ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

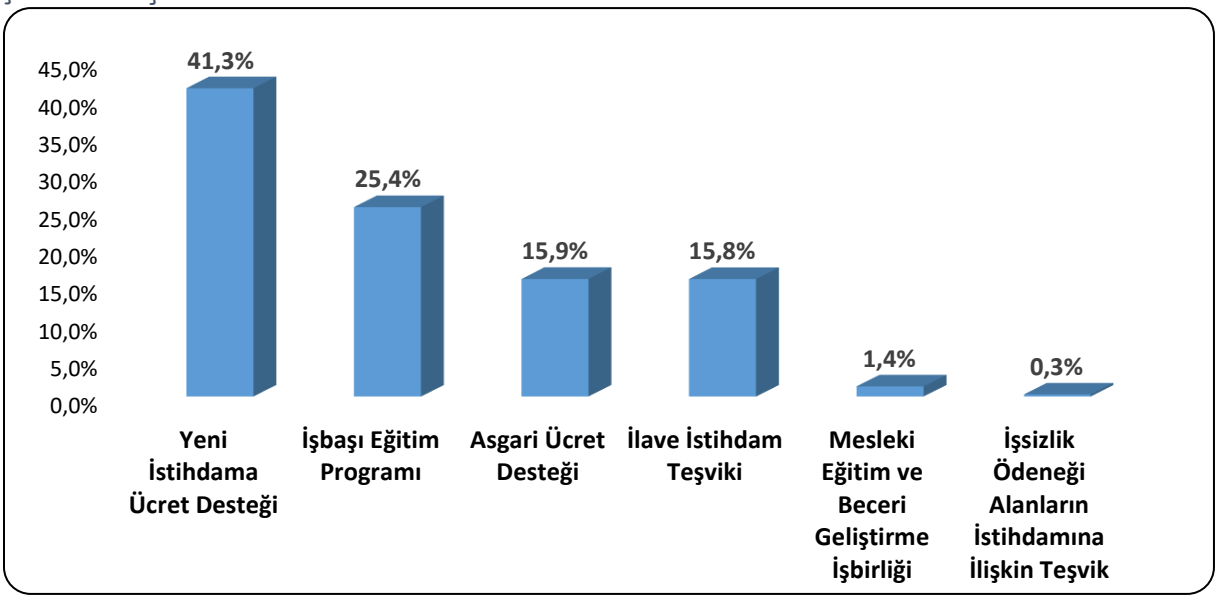

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin Yeni İstihdama Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

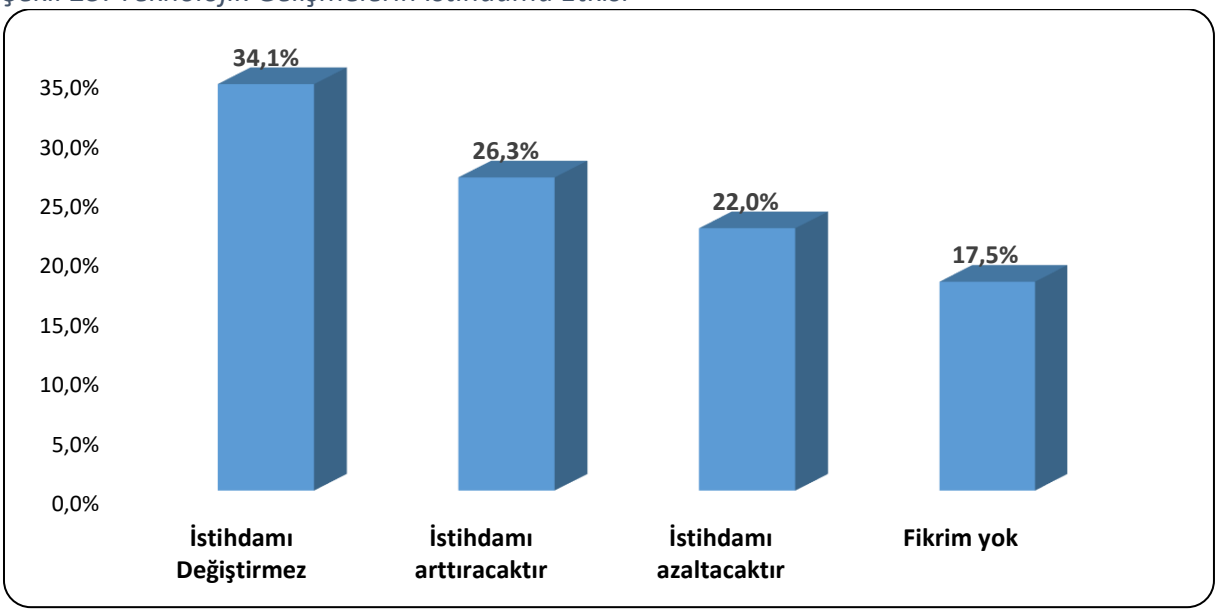

Kaynak: İPA 2019

Zonguldak ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 26,3'ü istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 22'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 34,1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 17,5'i ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Zonguldak ilinde; Bilgi ve İletişim, Eğitim, İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin Zonguldak ili ortalamasından daha yüksek oranda teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,8'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Zonguldak ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 7,6 olduğu görülmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR81 (Zonguldak-Karabük-Bartın) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 8'dir.

Zonguldak ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Zonguldak'ta mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 82,6'sı erkeklerden, sadece yüzde 17,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Zonguldak ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim

seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 57 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 1.049 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Zonguldak ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir.

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 66 işletmede 2 bin 843 açık iş tespit edilmiştir. İmalat sektörü Zonguldak ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür ve bu sektördeki açık iş oranı Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki açık iş oranının 5'te 1'i olsa da en fazla açık iş oranına sahip sektörler içerisinde ikinci sıradadır. Toplam 2 bin 843 kişilik açık işin yüzde 72,4'üne tekabül eden 2 bin 60 kişilik kısmı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki işverenlerden gelmiştir.

Bu sonucun oluşmasında bu yıl işgücü piyasası araştırması kapsamında değişikliğe gidilmiş olması ve tüm Türkiye'de kamu kurumlarının da araştırmaya dahil edilmesi etkili olmuştur. İlimizde Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe en büyük işletmelerin kamuda faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde bu sonuç ilimizin işgücü piyasası açısından doğaldır.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14,4'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

İlimizin yer aldığı TR81 bölgesinde 2016 yılına kıyasla işsizlik oranı yüzde 0,6 düşmüştür. Bunun yanında ilimizde kadın işe yerleştirme rakamı son üç yılda yüzde 26,6 artış göstermiştir. Son yıllarda İmalat sektörünün faaliyet alanın genişlemesi ve bu sektörde kadınların işgücü

piyasasına katılımının daha rahat gerçekleşmesi ve İŞKUR tarafından kadınlara yönelik uygulanan aktif işgücü programlarının etkisi olmuştur.

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 27,7'dir. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 92,5'inin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması ve İletişim ve İfade Yeteneği istenilmesi yatmaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamamasından kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde işletmelerin yüzde 27,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Zonguldak ilinde ise yüzde 8,1 olarak gerçekleşmiştir.

Bir önceki yıl verilerine göre net istihdam değişim oranı 4,7 birim artış göstermiştir. Burada da yine araştırma kapsamına kamu kuruluşlarının da dahil edilmesi ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe en büyük paya sahip kamu kurumlarının verilerinin çalışmaya yansımasıdır.

Son beş yıllık dönemde İŞKUR'a kayıt olan ve İŞKUR'dan hizmet almak isteyen kişi sayısı ve kişi bazında sunulan danışmanlık hizmetindeki artış devam etmektedir. Bu durum İŞKUR'un sunduğu hizmetlerin ve tanınırlığının arttığının ve artmaya devam ettiğinin göstergesidir.

Yine son beş yıllık dönemde Aktif İşgücü Programları faydalanıcı sayısındaki artış İŞKUR hizmetlerinin tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının bir diğer göstergesi olarak kabul edilebilir.

Zonguldak ilindeki işverenlerin yüzde 41,3'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin Yeni İstihdama Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Zonguldak ilinde; Bilgi ve İletişim, Eğitim, İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin Zonguldak ili ortalamasından daha yüksek oranda teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası araştırma raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 'ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.